

GEÏNTEGREERDE TEELT

Geïntegreerde teelt

**RICHTLIJN 2009/128/EG
VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
van 21 oktober 2009**

**tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter
verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden
met ingang van 1/1/2014**

IPM-richtlijn

- Richtlijn 2009/128/EC van 21 Oktober 2009
- Invoering IPM (Integrated Pest Management)
- Maatregelen om te komen tot een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
- EU richtlijn; iedere land- en tuinbouwer binnen Europa is verplicht om tegen 2014 de IPM-principes op zijn bedrijf toe te passen.

Bijlage III

De voorkoming en/of vernietiging van schadelijke organismen moet worden verwezenlijkt of in de hand gewerkt onder meer en met name door:

- gewasrotatie;
- gebruik van adequate teeltechnieken (bijvoorbeeld vals-zaaibedtechniek, zaaitijd en -dichtheid, onderzaaien, conserverende bodembewerking, snoeien en direct inzaaien);
- gebruik, waar passend, van resistente/tolerante cultivars en standaard-/gecertificeerd zaai- en plantgoed;
- gebruik van evenwichtige bemesting, kalkbemesting en irrigatie-/drainagepraktijken;
- het voorkomen van de verspreiding van schadelijke organismen door middel van hygiënemaatregelen (bijvoorbeeld door een regelmatige reiniging van machines en apparatuur);
- bescherming en bevordering van belangrijke nuttige organismen, bijvoorbeeld door adequate beheersmaatregelen of het gebruik van ecologische infrastructuur in en buiten de productiegebieden.

BGA, BOB en hybriden

- “gebruik, waar passend, van resistente / tolerante cultivars” Richtlijn 2009/128/EC van 21 Oktober 2009
- Voor de *beschermde geografische aanduiding* (BGA) mogen **hybriden wel**,
- Maar voor de *beschermde oorsprongsbenaming* (BOB) zoals Haspengouw, Hageland en Heuvelland mogen **geen hybriden** gebruikt worden.

IPM uitgangspunten

- Selectieve gewasbeschermingsmiddelen omwille van hun sparend effect op natuurlijke vijanden
- Selectieve gewasbeschermingsmiddelen zijn even efficiënt als breedwerkende middelen
- Producten met een zeer specifieke werking, enkel tegen de ziekte of plaag die een probleem vormt,
- Ze sparen de natuurlijke vijanden.
- Zowel biologische als chemische bestrijdingsmethodes.
- EU-kader: 8 basisprincipes vooropgesteld die algemeen moeten worden toegepast op alle teelten.

De kernpunten van de richtlijn

- Waar mogelijk niet-chemische gewasbeschermingsmethoden zoals gewasrotatie en resistente rassen wordt gestimuleerd als alternatief voor chemische bestrijdingsmiddelen.
- Lidstaten moeten Nationale Actieplannen opstellen om de 'risico's en effecten van bestrijdingsmiddelen-gebruik' voor de gezondheid van mens en milieu terug te dringen, inclusief tijdschema's en doelstellingen voor gebruiksreductie. (EU liet de eis van een reductiedoelstelling van 50% vallen om een compromis met de Raad mogelijk te maken.)
- Vliegtuigbespuitingen zullen in principe worden verboden.

-
- Lidstaten moeten passende maatregelen nemen om het aquatisch milieu en de drinkwatervoorziening te beschermen tegen de effecten van bestrijdingsmiddelen . (bufferzones rond waterlichamen en veiligheidszones voor alle oppervlakte- en grondwater dat wordt gebruikt voor drinkwater en beschermingszones langs wegen en spoorwegen.)
 - Het gebruik van bestrijdingsmiddelen in parken, scholen, sportterreinen en bij ziekenhuizen moet beperkt of verboden worden.
 - Nieuwe regels in de opleidingen voor zowel gebruikers als verkopers van bestrijdingsmiddelen. Het gaat daarbij om transport en opslag, informatie en bewustzijnsvorming, en de inspectie van bestrijdingsmiddelenapparatuur.

Artikel 14 **Geïntegreerde gewasbescherming**

2. De lidstaten scheppen de noodzakelijke voorwaarden, of verlenen steun daartoe, voor het in de praktijk brengen van geïntegreerde gewasbescherming. *Met name zorgen zij ervoor dat professionele gebruikers kunnen beschikken over informatie en instrumenten voor de bewaking van schadelijke organismen en besluitvorming, alsook over adviesdiensten voor geïntegreerde gewasbescherming.*

Hoe werkt IPM

- verschillende technieken voor plaagcontrole met de nadruk op methodes die het minste nadeel berokkenen aan het milieu en de grootst mogelijke specificiteit hebben voor de te bestrijden plaag.
- Binnen het EU-kader worden 8 basisprincipes vooropgesteld die algemeen moeten worden toegepast op alle teelten.
- IPM steunt onder andere op preventie door het gebruik van natuurlijke vijanden en op de observatie van de plagen en hun nuttigen. Essentieel is het gebruik van selectieve middelen.

8 basisprincipes

EU-kader: 8 basisprincipes vooropgesteld die algemeen moeten worden toegepast op alle teelten:

- (1) preventie,
 - (2) monitoring,
 - (3) schadedrempels,
 - (4) voorkeur voor niet-chemische bestrijding,
 - (5) selectieve middelen,
 - (6) minimaal noodzakelijke dosis,
 - (7) antiresistentiestrategie,
 - (8) registratie.
- IPM steunt onder andere op preventie door het gebruik van natuurlijke vijanden en op de observatie van de plagen en hun nuttigen. Essentieel is het gebruik van selectieve middelen.

1 preventie

- Oude bladeren
- Preventief behandelen (om totaal gebruik te verminderen)
- Na de oogst
- Resistente rassen ***waar passend***

2 monitoring

- “Met name zorgen zij (de lidstaten) ervoor dat professionele gebruikers kunnen beschikken over informatie en instrumenten voor de bewaking van schadelijke organismen en besluitvorming.” RICHTLIJN 2009/128/EG
- Het zelf opvolgen van besmettingsdruk.

3 schadedrempels

- Integrated Pest Management (IPM) of geïntegreerde gewasbescherming is een bestrijdingsmethode waarbij alle mogelijke bestrijdingstechnieken geïntegreerd toegepast worden zodat schade aan planten onder de **economische schadedrempel** wordt gehouden. Optimaal is niet enkel het economisch meest rendabele objectief. Ook **ecologische schade** moet mee in ogenschouw worden genomen.

4 voorkeur voor niet-chemische bestrijding

- Geïntegreerde teelt
- Biologische teelt of biodynamische

5 selectieve middelen

- Heel specifieke producten sparen milieu en nuttige insecten.
- Door heel specifieke producten af te wisselen verkleint het resistentieprobleem.
- Probleempje is dat er eventueel 'meer' verschillende residuen zijn. Contradictorische wetgeving.

6 minimaal noodzakelijke dosis

- Niet minder dan minimaal **werkbare** hoeveelheid.

Men moet de dosis respecteren in functie van de omstandigheden.

Belgische wetgeving geeft erkenningen af op minimale dosering. **Contradictorische wetgeving.**

7 antiresistentiestrategie,

- Wisselteelten
- Wisselen van producten

8 registratie.

- Alles moet worden gestaafd met gegronde motieven. Er moet dus een registratie gebeuren van de 'flow' van de producten met argumenten die de inzet verantwoorden.

Gebruik natuurlijke vijanden

- IPM steunt onder andere op preventie door het gebruik van natuurlijke vijanden en op de observatie van de plagen en hun nuttigen. Essentieel is het gebruik van selectieve middelen.

IPM → Belgische wetgeving

- In België reeds wettelijk geregeld voor pitfruit. Ook bij groenten onder glas en sierteelt reeds succesvol toegepast.
- Waarschuwingssystemen
Verschillende teelten kennen reeds waarschuwingssystemen die ervoor zorgen dat enkel behandeld wordt indien het noodzakelijk is. Voor wijnbouw in onderzoek komt een degelijk systeem.
- Gewasbeschermingsmiddelen
 - Minimaal werkbare hoeveelheid
 - Hoeveelheid per m² loofwand, niet meer per ha.
- Smitlicentie
 - Professionele wijnbouwers 'af halen'
 - Cursussen
 - Persoonlijk
 - Aankoop professionele producten (hobby duurder)

Waarschuwingssystemen

- Rozen
- Thermo-, pluvi- & hygrometer
- Radio
- Fax
- Email
- On-line
- Microscoop

Geen waarschuwing = geen IPM

- Preventief
- Indicatoren
- Infectiedruk

WIJNGAARD

1/1/14

EXTERNE INFO

• Waarnemingen,
opmerkingen,
tellingen

Verwerking
van gegevens

Registratie &
motivatie

Inschatten risico en beslissen over maatregelen

Actie

Registratie &
motivatie

**Uitvoering en
controle**

Uitgangspunten Spuiten

- Gewasbeschermingsmiddelen
 - Geen breed-spectrum
 - Enkel bij infectiedruk
 - Registratie en motivatie
 - Minimaal werkbare hoeveelheid
 - Maximaal toegelaten hoeveelheid
 - Hoeveelheid per m² loofwand, niet meer per ha.
 - Wachtijd respecteren

Spuitlicentie

- Spuitlicentie
 - Professionele wijnbouwers ‘af te halen’
 - Cursussen volgen, anders intrekking
 - Persoonlijk
 - Voorwaarde voor de aankoop professionele producten (hobby duurder)

